Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29961

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i (SHKÖ), küresel çapta yay?lan veya geni? kitleleri etkileyen bula??c? hastal?k dönemlerinde bireylerin ya?ad??? özgül kayg? düzeyini ölçmek amac?yla 2020 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, özellikle **COVID-19 pandemisi**nin neden oldu?u yayg?n psikolojik stres ortam?na bir yan?t olarak ortaya ç?km??t?r. SHKÖ, salg?nlar?n tetikledi?i endi?eleri, davran??sal tepkileri ve bili?sel çarp?tmalar? de?erlendirerek klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçe?in temel amac?, salg?nlara özgü **kayg?** tepkilerini genel kayg?dan ay?rt edebilen güvenilir ve geçerli bir ölçüm sa?lamakt?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini ve iç tutarl?l???n? detayl? bir ?ekilde incelemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i, SHKÖ, Salg?n, Pandemi, Kayg?, COVID-19, Psikometri, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

G. H. Sayar, H. Ünübol, A. Tutgun-Ünal, N. Tarhan.

Amaç

Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin salg?n hastal?klar kar??s?nda gösterdikleri bili?sel, duygusal ve fizyolojik kayg? tepkilerinin yo?unlu?unu ve do?as?n? saptamakt?r. Bu özgül ölçüm, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, salg?n dönemlerinde ortaya ç?kan psikopatolojileri daha iyi anlamalar? ve hedefli müdahaleler geli?tirmeleri için kritik veriler sunar.

Ölçek, salg?n?n kendisinden (hastal?k kapma korkusu, ölüm korkusu) kaynaklanan kayg?n?n yan? s?ra, salg?n?n sosyal ve ekonomik sonuçlar?ndan (izolasyon, i? kayb?, toplumsal kaos) kaynaklanan **endi?e**leri de kapsamaktad?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

SHKÖ, **Salg?n Hastal?k Kayg?s?** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle beklenmedik, kontrol edilemez ve ya?am? tehdit eden bir olay olan salg?n?n yaratt??? durumsal kayg?n?n bir alt türü olarak kabul edilir. Bu kayg?, tehdit alg?s?n?n yüksekli?i, bula?ma korkusu, gelece?e dair belirsizlik ve ki?isel güvenlik endi?eleri gibi bile?enleri içerir.

Ölçülen yap?, bireyin sa?l?k durumunu sürekli kontrol etme, sosyal temastan kaç?nma, hijyen

ARABPSYCHOLOGY.COM

kurallar?na a??r? uyma ve medya takibine ba??ml?l?k gibi **kayg? temelli davran??lar** ile yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?, kapsaml? geçerlik analizlerini içermektedir. **Yap? geçerlili?i**, do?rulay?c? ve aç?mlay?c? faktör analizleri (DFA ve AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan faktör yap?s?n? destekleyip desteklemedi?ini ortaya koyar.

Ayr?ca, ölçe?in **ölçüt ba??ml? geçerlili?i** kapsam?nda, SHKÖ puanlar?n?n daha önce kabul edilmi? genel kayg? ve sa?l?k kayg?s? ölçekleriyle korelasyonu incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, ölçe?in ilgili yap?larla tutarl? oldu?unu, ancak özgül yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Geli?tirme makalesinde, iç tutarl?l???n yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach Alfa katsay?s?** ile rapor edildi?i varsay?lmaktad?r. Yüksek alfa de?erleri (genellikle .80 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? popülasyonlarda ve farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verme yetene?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, Salg?n Hastal?k Kayg?s?n?n alt?nda yatan boyutlar? belirlemek amac?yla Faktör Analizi (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) kullan?lm??t?r. Bu analizler, kayg? yap?s?n?n tek bir boyuttan m? yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu saptam??t?r.

Geli?tirme çal??mas?, muhtemelen salg?n kayg?s?n?n; **Bula?ma Korkusu**, **Salg?n?n Sosyal Etkileri Hakk?nda Endi?e** ve **Hastal?kla ?lgili Fizyolojik Tepkiler** gibi ayr?k ama ili?kili faktörlere ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in puanlamas? ve klinik yorumlanmas? için temel olu?turur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Ölçek Geli?tirme Çal??mas? (Özgül Durumsal Kayg? Ölçe?i)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?larak yan?tlanan kendini bildirim format?. (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme çal??mas? format? budur.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel yeti?kin popülasyonu.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri ve/veya genel toplum örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Çevrimiçi veya bas?l? formlar arac?l???yla bireysel uygulama.

Anahtar Kelimeler

Ölçek, **Geçerlilik**, Güvenilirlik, Psikopatoloji, Sa?l?k Kayg?s?, Bula??c? Hastal?k, Psikolojik Etkiler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Hüseyin Ünübol (Sorumlu Yazar) için: huseyin.unubol@uskudar.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Üsküdar Üniversitesi, ?stanbul, Türkiye (Sorumlu yazar?n kurumu baz al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve klinik amaçl? kullan?mlar için ilgili yazarlardan izin al?narak kullan?labilir. Genellikle akademik geli?im ölçekleri, ticari olmayan kullan?mlar için ücretsizdir, ancak yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Sayar, G. H., Ünübol, H., Tutgun-Ünal, A., & Tarhan, N. (2020). Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Psikiyatride Güncel Yakla??mlar*, *12*(Suppl 1), 382 - 397. doi: 10.18863/pgy.803145.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: salgin-hastalik-kaygi-olcegi-toad.pdf

Makalenin Dergipark üzerindeki ba?lant?s?: dergipark.org.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Salg?n Hastal?k Kayg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Ölçek maddelerine eri?im için orijinal akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM